

תקון ארבעים

ליל א' בניסן

התגלות הספר "תיקונים חדשים" של הרמח"ל

ולכל היד החזקה דקדשא בריה הוא בעי השתא לגלאה גלויא דא בעלמא. דכמה סטרין אחרנין הוו בעין לקטרגא ולעפכא. עד דאתער קדשא בריה הוא בתקפה ובעא בה. בגין כך ולכל היד החזקה. דהשתא איהו זמנא דאתמר בה בצר לה ומצאוך כל הדברים האלה וכו' (דברים ד ל) דסטרא אחרא סתמת ארחין מכל צד. ועם כל דא קדשא בריה הוא בקע בה בתקפה ובעא דיתגלי נהורא דא בעלמא. ורזא פשחר נכון מצאו (הושע ו ג) פהאי שחר דבקע גו חשוכא ונפיק, הכי בקע קדשא בריה הוא גו קליפין ואפיק נהורא. ואתמר בה מי זאת הנשקפה כמו שחר (שיר ו י) מה השחר הזה יוצא ואפלה בורחת מלפניו, הכי בשעתא דבקע בקיעה דא גו קליפין, סטרא אחרא ערקת מקמה ודאי ואתפרת. ודא ולכל המורא הגדול, ואיהו המאור הגדול מסטרא דלגו.

ולכל היד החזקה - שהקדוש ברוך הוא רוצה עכשו לגלות גלוי [ספר] זה בעולם, שפמה סטרין אחרנין היו רוצים לקטרג ולעכב [ספר זה]! עד שהתעורר הקדוש ברוך הוא בתקפו, ורצה בו. לפיכך: ולכל היד החזקה, שעכשו הוא הזמן שגאמר בו: בצר לה ומצאוך כל הדברים האלה וגו' (דברים ד, ל), שהסטרא אחרא סתמה הדרכים מכל צד. ועם כל זה הקדוש ברוך הוא בקע בה בכוחו, ורצה שיתגלה אור זה בעולם. והסוד: פשחר נכון מצאו (הושע ו, ג), פשחר זה שמבקיע תוך החלשך ויוצא, כך בקע הקדוש ברוך הוא בתוך הקלפות והוציא האור. ונאמר בו [על ספר זה]: מי זאת הנשקפה כמו שחר (שיר ו, י), מה השחר הזה יוצא והחלשך בורח מלפניו, כך בשעה שבקע בקיעה זו תוך הקלפות, הסטרא אחרא ברחת מלפניו, ודאי, ונשברה. וזה [סוד הכתוב]: ולכל המורא הגדול - והוא [אותיות] המאור הגדול שהוא מצד

1. וראה זה פלא, הספר הנוכחי, התיקונים החדשים, חיבר אותם רמח"ל בשנת תפ"ט, כמה חדשים, לפני הצרות שסובבו אותו. בתיקון זה, התגלה לו ש"עכשיר" (דהיינו בזמנו): "בצר לה ומצאוך". אולם לעתיד לבוא (בדורנו זה שזכה הספר כבר לשלוש הוצאות), אין מעכב ואין צווחא. וה' יגמור בעדינו, אמן אמן ואמן.

הפנימיות. שמצד החיצונית (בתוב):
את המאור הקטן לממשלת הלילה
(בראשית א, מז) [לילה] - זה הגלות, וזו
הלכה [השכינה], שהולכת בגלות.² אבל
קבלה, שהתקבלה מהמלך [ז"א],³
המאור הגדול לממשלת היום. ועליו
[נאמר]: דודי שלח ידו מן החור (שיר
הר, שפיון שבקע בקיעה זו, התגלה
האור. אז: ומעי המו עליו (שם, שם),
שחרפה הם שיתאספו להתקרב למלך
על ידי חבור זה, בשעה שיתגלה להם.
ואז הסטרא אחרא תברח ותתחבא, עד
שתעבר לגמרי מהעולם. וכל התקונים
שתקנו לשכינה יתגלו לעתיד לבוא.
לפיכך: היינו פחלמים (תהלים קכ"א),
שהרי אז יראו כמה תקונים עליונים,
שלא נודעו ולא נתגלו, וכלם יסתכלו
בהם כמי שרואה חלום שלא מבין מהו.

אז: ישמח צדיק כי חזה נקם (שם נח"א),
[צדיק] - זה משיח בן יוסף, שהוא
יתחיל בדבר [בנמקה] תחלה, והקדוש
ברוך הוא אחר כך יתעורר אחריו. אז:
ישמח צדיק כי חזה נקם. ואחר כך הוא
[משיח בן יוסף] בעצמו ישלים, [וזה]:
פעמיו ירחץ בדם הרשע (שם שם, שם).

דמסטרא דלבר את המאור הקטן
לממשלת הלילה (בראשית א טז) דא
גלותא, ודא הלכה דאזלת בגלותא. אבל
קבלה דאתקבילת ממלפא, המאור הגדול
לממשלת היום. ובה דודי שלח ידו מן
החור (שיר ה ד) דכיון דבקע בקיעה דא
אתגליא נהירו. כדיון ומעי המו עליו,
דכמה אנון דיתפנשוין לאתקרבא למלפא
בהאי חבורא בשעתא דיתגלי להו.
וכדיון סטרא אחרא ערקת ואטמרת, עד
דתתעבר לגמרי מעלמא. וכלהו תקונין
דאתתקנו לשכינתא יתגלוין לזמנא
דאתי. בגין כך היינו פחלמים (תהלים
קכ"א) דהא כדיון יתחזון כמה תקונין
טמירין, דלא אתידעו ולא אתגלו,
ויחמון פלא בהו כמאן דחמי חלמא
דלא ידע מאי איהו.

כדיון (שם נח"א) ישמח צדיק כי חזה
נקם דא משיח בן יוסף, דאיהו ישרי
במלה בקדמיתא. וקדשא בריך הוא
לבתר יתער בתרה. כדיון ישמח צדיק כי
חזה נקם. לבתר איהו גופה ישלים,
פעמיו ירחץ בדם הרשע.

2. עי' בת"ז תי' כא, מו, סע"א; שם נח, ע"א.

3. עי' גם לעיל בהקדמה א הערה 94; עי' ת"ז תי' כא, מו ע"ב: "דמלכא אתקריאת קבלה למשה מסיני".

4. כל התיקונים שתקן רמח"ל עבור השכינה יתגלו לעתיד לבא, עיין סוף תיקון סט, על תיקון השכינה שעשה רמח"ל. או: עי' אדיר ח"ב, ד' לד.

אָז: וַיֹּאמֶר אָדָם אֶךְ פְּרִי לְצַדִּיק (שם שְׂמִיב), [אָדָם] - זֶה אָדָם הָרָאוּי. לְצַדִּיק - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׁעוּלָה בְּתַקוּנָיו פְּרָאוּי, [אָדָם] - נוֹמְרִיקוֹן⁵: אָדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ, אֶךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפִטִים בְּאֶרֶץ (שם שְׂמִיב) - אֱלוֹ אֱלֹהִים שֶׁל קִדְשָׁה, בְּזִמְנֵי שְׁיַעֲלוּ בְּלִפְי אִימָא, [כְּמוֹ] שְׁכַתּוּב: רוּמָה עַל הַשְּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' (שם נו,ו), וְאִזּוּ יִשְׁבְּרוּ כָּל הַצְּדִיקִים הַטְּמֵאִים מִלְּפָנָיו. וְהֵם בְּעֵצְמָם [אֱלֹהִים שֶׁל קִדְשָׁה] יָפוּ אֶת אֵלָה בּוֹחֹת הַטְּמֵאָה בְּכַמְהָ מִכּוֹת כְּמוֹ שְׁעִישׁוּ בְּמִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר: הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים וְגו' הַמְּפִיִּים [אֶת מִצְרַיִם] וְגו' (שְׁמוּאֵל א ד,ח). וְזֶה סוּד: פִּימִי צִאתְךָ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת (מִיכָה ז טו) - ג' פְּלֵאוֹת מִצַּד שֶׁל אִימָא, וְדֹאִי⁸.

עַל אוֹתוֹ הַזִּמְנֵי [כְּתוּב]: וְנִשְׁגַּב יְהוָה לְבָדוֹ בַּיּוֹם הַהוּא (יִשְׁעִיָּה ב יא), שְׁהַכֵּל נִכְלָל בִּיהוּ"ה וְאִין אַחַר שְׁשׁוּלֵט בְּעוֹלָם. בְּאוֹתוֹ זְמַן: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה (תְּהִלִּים קמח,ג), זֶה שִׁיר שְׁעוּלָה פְּרָאוּי. פִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ - כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר [שְׁהַכֵּל נִכְלָל בְּהוּ"ה]. הוֹדוּ - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם - שְׁאוּחֻז בְּזֶה וְזֶה [בְּנוֹק' וּבְזו"א] מִצַּד שֶׁל צַדִּיק, וְדֹאִי. אִזּוּ [נְאֻמַּר] עֲלוּ: וְיָרִים קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהַלְהֵה לְכָל

בְּדִין וַיֹּאמֶר אָדָם אֶךְ פְּרִי לְצַדִּיק, דָּא אָדָם קְדָמָא. לְצַדִּיק דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף דְּסָלִיק בְּתַקוּנָיו פְּדָקָא יְאוֹת אָדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ. אֶךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׁפִטִים בְּאֶרֶץ, אֲלִין אֱלֹהִים דְּקִדְשָׁה בְּזִמְנָא דִּיִּסְתַּלְקוּן לְגַבֵּי אִימָא, דְּכְתִיב רוּמָה עַל הַשְּׁמַיִם אֱלֹהִים וְכו' (שם נו ו). וְכַדִּין יִתְבָּרוּן קַמִּיהוּ כָּל סְטָרִין מְסֻבִּין. וְאֲנוּן גּוֹפִיָּהוּ יִמְחוּן לְסְטָרִין אֲלִין בְּכַמְהָ מִחֻאָן, כְּמָה דְּעֵבְדוּ בְּמִצְרַיִם, כַּד"א הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים וְכו' הַמְּפִיִּים [אֶת מִצְרַיִם] וְכו' (שְׁמוּאֵל א ד ח). וְרָזָא דָּא פִימִי צִאתְךָ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת (מִיכָה ז טו) ג' פְּלֵאוֹת מִסְטָרָא דֹאִימָא וְדֹאִי.

בְּהַהוּא זְמַנָּא וְנִשְׁגַּב ה' לְבָדוֹ בַּיּוֹם הַהוּא (יִשְׁעִיָּה ב יא) דְּכִלְא אֲתַפְּלִיל בִּיהוּ"ה וְלִית אַחֲרֵינָא דְשְׁלִיט בְּעֻלְמָא. בְּהַהוּא זְמַנָּא (תְּהִלִּים קמח יג) יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם ה' דָּא שִׁיר דְּסָלִיק פְּדָקָא יְאוֹת. פִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ כְּמָה דְּאֶתְמַר. הוֹדוּ דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם, דְּאֶחֲדִיד בְּהַאי וּבְהַאי מִסְטָרָא דְצַדִּיק וְדֹאִי. בְּדִין בְּהַ וְיָרִים קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהַלְהֵה לְכָל חֲסִידָיו

5. עי' לעיל הקדמה ד"ה: "ובזמנא דאתעבידו ע' תיקונין"; תי' כז סוף; תי' ע'; אוצרות רמח"ל עמ' קעו על משלי.
 6. שנמצאים בתבונה ויש אחיזה לחיצוניים בהם, עי' עץ חיים שער טו, פו; ח"א ע"ח, ע"א.
 7. עי' לעיל בהקדמה א'.
 8. זהר השמטות ח"א, ס' כה, יג, ע"ב; ראה לעיל תי' יח, ד"ה: ואית תיובתא; לקמן תי' מג, הערה 9; תקט"ו תפלות, ת' קנד.

מִסְטָרָא דְאִמָּא. הַלְלוּיָהּ דָּא שְׁלִימוּ
 דִּיחֻדָּא פְּדָקָא יָאוּת. זְכָאָה חוּלְקָהוּן
 דִּישְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.
 חֲסִידֵי (שֵׁם שְׁמִיד) - מְצַד שֶׁל אִמָּא.
 הַלְלוּיָהּ - זֶה שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַיְחֻד פְּרָאוּי.
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַנֵּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

תקוּן אַרְבַּעִים וְאַחַד

קמרוג הס"א בזמן עליית השכינה מהקליפות

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה בְּשַׁעֲתָא דְקִימוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי. דְּבַקְדְּמִיתָא
 כְּתִיב (שְׁמוֹת יט ב) וַיַּחֲזַן שָׁם יִשְׂרָאֵל
 נֶגֶד הַהָר, וּבְדִין אֶתְּפִלּוֹ בְּלֵהוּ
 בַּיְחודָא חַד. וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים
 בְּכֻלָּא דְכָלָא. וְכַמָּה סְטָרִין אַחֲרֵינִין
 הָווּ בְּעָאן לְקַטְרָגָא, וּבְאֲנוּן יוּמִין
 דְּהַגְבְּלָה אֶתְּפָרוּ קָמִי יִשְׂרָאֵל. וּבְזִמְנָא
 דְּכְתִיב הַגְבַּל אֶת הַהָר וּקְדַשְׁתּוּ (שֵׁם שֵׁם
 כג) תְּחִיבִין אֲשֵׁתּוּ לְכָלָא. וְסִטְרָא
 אַחֲרָא נְמִי אֲשַׁתְּקַעַת בְּאַתְרָהּ וְלֹא
 נִפְקַת, וְאִזְדְּמַנְת לְאַתְעֲבְרָא מְעֻלְמָא.
 כְּדִין סְלִיק מִשָּׁה בְּתַקְפָּא לְטוֹרָא. וְדָא
 וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה. וְכַד סְלִיק הָווּ
 מְלֻאכֵי הַשְּׂרֵת בְּעֵין לְעַכְבָּא עַל יְדוּי
 דְלֹא יְחֹת תוֹרָה לְתַתָּא. בְּהֵוָה זְמַנָּא
 כְּתִיב מֵאֲחִז פְּנֵי כֶּסֶה פְּרָשׁוּ עָלֵינוּ עֲנָנוּ
 (אִיּוֹב כו ט). וְדָא זִיו שְׂכִינָה דְאַתְּפָרְשׁ
 עָלָה, דְּבֵיה אֶתְתַקַּף עֲנָפָא בְּשִׂרְשָׁה,
 לְאַשְׁתְּמוּדְעָא דְתַקוּנָא דְשְׂכִינְתָא

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה - [זֶה] בְּשַׁעֲתָא
 שְׁעִמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי. שְׁבַתְתַּחֲלָה
 כְּתוּב: וַיַּחֲזַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַהָר (שְׁמוֹת
 יט, ב), אִזּוּ נִכְלְלוּ בְּלָם בַּחֲבוּר אַחֲדָא!
 וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים (שֵׁם שֵׁם, ג)
 בְּכֻלָּוֹת הַכָּל. וְכַמָּה רְצוּ הַסְטָרִין אַחֲרֵינִין
 לְקַטְרָג, וְעַל יְדֵי אוֹתָם יָמִים שֶׁל הַגְבְּלָה
 נִשְׁבְּרוּ מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל אוֹתוֹ זְמַן
 שְׁבַתְתוּב: הַגְבַּל אֶת הַהָר וּקְדַשְׁתּוּ (שֵׁם
 שֵׁם, כג), גְּבוּלוֹת הוֹשְׁמוּ לְכָל. וְגַם
 הַסְטָרָא אַחֲרָא שְׁקָעָה בְּמִקוּמָהּ וְלֹא
 יִצְאָה,² וְהִיתָה מִיעֲדַת [אִזּוּ] לְעַבּוּר
 [כְּלִיל] מֵהַעוֹלָם. אִזּוּ עָלָה מִשָּׁה בְּתַקְפָּה
 לְהָר, וְזֶה: וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה. וְכַאֲשֶׁר
 עָלָה, מְלֻאכֵי הַשְּׂרֵת הָיוּ רוֹצִים לְעַכֵּב
 אוֹתוֹ שְׁלֹא יוֹרִיד הַתּוֹרָה לְמַטָּה.³ בְּזִמְנָן
 הָהוּא כְּתוּב: מֵאֲחִז פְּנֵי כֶּסֶה פְּרָשׁוּ עָלֵינוּ
 עֲנָנוּ (אִיּוֹב כו, ט).⁴ [עֲנָנוּ] - זֶה זִיו
 הַשְּׂכִינָה שֶׁ[הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] פְּרָשׁ
 עָלֵינוּ, שְׁעַל יְדוּ הַתְּחִיבָה הָעֲנָף בְּשִׂרְשׁוֹ,⁵
 לְהוֹדִיעַ שְׁתַּקוּן הַשְּׂכִינָה תְּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל.

1. עי' רש"י שם.

2. עי' סנהדרין כו, ע"ב. וגם לס"א הושם לה גבול שלא תעבור.

3. עי' שבת פח, ע"ב.

4. עיי"ש.

5. הענף דהיינו משה ועם ישראל, שורשו - זו השכינה, שורש הכל.

או פחד גדול נפל על כל המחנות
מלפני משה. לפיכך: ולכל המורא
הגדול. אשרי חלקו.

בישראל תליא. פדין דחילו סגי נפל
על פלהו משרין מקמי משה. בגין כך
ולכל המורא הגדול. זכאה חולקה.

והנה מטטרו"ן השר הגדול בא,
פתח ואמר, רבי רבי, כתוב: השמרו
לכם עלות בהר ונגע בקצהו (שמות
שם, יב). באן יש סודות עליונים לבעלי
החכמה. וכך כל מלה של התורה יש
בה הרבה סודות נעלמים ונגזרים,
שהרבה סגולות פלולות בה פאוצר
אחד, ומו שנפתח לו [האוצר] מוצא
הרבה סודות עמוקים, כל אחד לפי
מדרגתו. וזה סוד: יפתח יהוה לך את
אוצרו הטוב (דברים כח, יב). שמצד
השכינה כך נמצאים [הדברים], פלולות
[פמה] סודות בהעלם אחד. וסוד
הדבר: יראת יהוה היא אוצרו (ישעיה
לג, ו).⁶ ואם תאמר, תורה היא בזכר
[בח' ו"א - הקדוש ברוך הוא, ולא
בח'ינת נוקבא - השכינה]?! כך הוא,
ודאי. אבל השכינה היא קשר הפל,
יחוד הפל, ובכל ספירה וספירה ובכל
אבר ואבר שם השכינה.¹⁰ ומצד שקלה
מתקשרים הדברים כך. והכל נקשר

והא מטטרו"ן שרא רבא אתי פתח
ואמר, ר' ר' פתיב השמרו לכם עלות
בהר ונגע בקצהו (שמות שם יב) הכא
רזין עלאין למארי חכמתא. וכל מלה
דאורייתא הכי אית בה פמה רזין טמירין
וגניזין. דכמה סגלאן פלילין בה פאוצר
חד. ומאן דאתפתחת לה אשפח פמה
סתימין עמיקין, כל חד לפום דרגה.
ורזא דא יפתח ה' לך את אוצרו הטוב
(דברים כח יב). דמסטרא דשכינתא
אשתכח הכי, פלילין רזין בסתימו חד.
ורזא דמלה יראת ה' היא אוצרו (ישעיה
לג ו). ואי תימא אורייתא איהי בדכורא.
הכי איהו ודאי. אבל שכינתא איהי
קשורא דכלא, יחודא דכלא, ובכל
ספירה וספירה ובכל אבר ואבר תמן
שכינתא. ומסטרא דילה אתקשרן מלין

6. עי' זהר ויצא, קמט, ע"א: "כל מלה דאורייתא רזין עלאין ויהיב בהו ארחא לבני עלמא לאתנהגא בהו"; וישב, קפז, ע"א; שמות יב, ע"א: "אמר רבי שמעון לית לך אות ומלה באורייתא דלית בה רזין עלאין ויקרין"; בשלח, נט, ע"ב; שם סה, ע"ב; בהעלותך ח"ג, קמט, סע"א.
7. עי' זהר תולדות ח"א, קלד, ע"ב.
8. עי' זהר פקודי ח"ב רכג ע"א; שבת לא, ע"א.
9. עי' זהר בשלח ח"ב, ס, ע"א.
10. עי' בת"ז תי' יג, כט, ע"א: "שכינתא - לבא, דאיהו עיקרא דכל אברין דגופא"; תי' לט, עט, ע"ב; עי' גם ר"מ זהר פנחס רלח, ע"ב: "ישארו על אברתו - על ההוא אבר דב"נ דביה מצוות ה' אתקרי אבר דשכינתא". על השכינה שהיא קשר הכל, עי' קל"ח פתח כו, עמ' סו.

בְּכָל אֶחָד בְּשָׂכִינָה, וְעֲלֶיהָ [פְּתוּב]:
וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים (שְׁמוֹת
שָׁם, ה), שְׁהַשְׂכִּינָה לֹא נִתְּנָה אֶלָּא
לְיִשְׂרָאֵל.¹¹ לְפִיכֵךְ סוּדוֹת הַתּוֹרָה רַק
לְיִשְׂרָאֵל נִמְסְרוּ. אֲבָל אֲמוֹת [הַעוֹלָם],
עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, נֹאמְרֵם בְּהֵם: לֹא
עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בְּלִי יָדְעוּם
(תְּהִלִּים קמ"ז כ).¹²

כָּל יִשְׂרָאֵל מוֹצֵאִים בְּשָׂכִינָה פְּמֹה
סוּדוֹת, בְּלִי אֶחָד לְפִי כּוֹחוֹ. וְזֶה סוּד:
אֵילָת אֲהַבִּים וַיַּעֲלֵת חֵן דְּדִיָּה יְרוּךְ בְּכָל
עֵת (מִשְׁלֵי ה, יט). וְזֶה סוּד אֲהַבִּי"ם, ה'
פְּעֻמִּים אור, ¹³ שְׁהֵם ה' חֲסִדִּים. וַיַּעֲלֵת
חֵן - מִצַּד שֶׁל אֵימָא, וְזֶה סוּד ג' ו'
סְדָרִים שֶׁל תּוֹרָה¹⁴ וְחֻמְשָׁה סְפָרִים, הִנֵּה
[מִנְיָן] ח"ן. דְּדִיָּה - דָּד יָה, וְאֵלֹו הַדְּדִים
שֶׁל הַפִּיזוֹר. וְשִׁנִּים עֲשָׂר דְּדִים הֵם (יִמָּא
לוא) לִי"ב שְׁבָטִים, כָּל אֶחָד נוֹטֵל מִדָּד
שְׁלוֹ. וְעוֹד, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁהֵם כָּלֵל
הַכֹּל, הִנֵּה חֲמִשׁ עֲשָׂרָה, לְפִיכֵךְ דָּד י"ה.
וְזֶה סוּד: פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק אֲבֹא בָם
אוֹרָה י"ה (תְּהִלִּים קיח, ט). וְהַשְּׁנַיִם עֲשָׂר
שְׁבָטִים עוֹלִים שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה לְבֵית

הַכִּי. וְכֹלָא אֲתַקְשֵׁר בְּכָלֵלָא חֲדָא
בְּשָׂכִינְתָא. בְּהַ וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל
הָעַמִּים (שְׁמוֹת שָׁם ה) דְּשָׂכִינְתָא לֹא
אֲתִיְהִיבַת אֶלָּא לְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין כֵּן רְזִין
דְּאוּרִיתָא לְיִשְׂרָאֵל אֲתַמְסְרוּ. אֲבָל אֲמִין
עַע"ז אֲתַמְרֵם בְּהוּ לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בְּלִי יָדְעוּם (תְּהִלִּים קמ"ז כ).

וּבְשָׂכִינְתָא אֲשַׁכְחֵן כָּל יִשְׂרָאֵל פְּמֹה רְזִין
כָּל חַד לְפּוֹם חִילָה. וְרִזָּא דָּא אֵילַת
אֲהַבִּים וַיַּעֲלֵת חֵן דְּדִיָּה יְרוּךְ בְּכָל עֵת
(מִשְׁלֵי ה יט). וְרִזָּא דָּא אֲהַבִּים, ה' זְמַנִּין
אוֹר דְּאַנּוֹן ה' חֲסִדִּים. וַיַּעֲלֵת חֵן מִסְטְרָא
דְּאֵימָא. וְרִזָּא דָּא ג' ו' סְדָרִין דְּאוּרִיתָא
וְה' סְפָרִין הָא ח"ן. דְּדִיָּה, דָּד יָה, וְאֵלִין
דְּדִים דְּכִיזוֹר. וְי"ב דְּדִים אַנּוֹן לִי"ב
שְׁבָטִין כָּל חַד נֹטֵיל מִדָּד דִּילָה, וְעוֹד
תְּלַת אֲבָהֵן כָּלֵלָא דְכֹלָא הָא ט"ו, בְּגִין
כֵּן דָּד י"ה. וְרִזָּא דָּא פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי
צְדָק אֲבֹא בָם אוֹרָה יָה (תְּהִלִּים קיח
יט). וְתִרְסַר שְׁבָטִין סְלָקִין ג' זְמַנִּין

11. השכינה שייכת רק לישראל, עיין אוצרות רמח"ל, דברים, עמ' קיח: "רק לא ירבה לו - המלך היה ראוי לו להחזיק ישראל בקדושה, וכמו שהוא בסוד מלכות וכך היה צריך להחזיק כל ישראל במלכות מקום שרשם".
ת' קטו: "ונפלינו אני ועמך בהשראת שכינה שאינה שורה אלא על ישראל, ובעבורה נאמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"; ת' ראש.
12. עי' ת"ז ת"י כח, עב, ע"ב; קד"ח פתח נב, עמ' קצט.
13. שנזכרו בתחלת פרשת בראשית והם, אור, אור, האור, האור, ומספר קטן של ה' תיבות אלו נ"ח, כמנין אהב"ם.
14. עי' ת"ז ת"י יט, לח, ע"א; ת"י כא, סב, ע"א; ת"י כח, עב, ע"ב; ת"י מב, פב, ע"א; ת"י נב, פז, ע"א; עי' לקמן ת"י מד הערה 7.

המקדש, כנגד שלשה אבות [ביחד י"ה]. וזה סוד: ששם עלו שבטים שבטי י"ה (שם קכב, ד).

בשתא לבי מקדשא, לקבל תלת אבהן. ורזא דא ששם עלו שבטים שבטי יה (שם קכב ד.)

ובשעה שעמדו ישראל על הר סיני, נמסרה להם התורה בכל המדרגות שלה.¹⁵ ושם נועדו כל ישראל, וכל הנשמות - אפלו אותן שלא היו עדין בעולם - שם נועדו. וכלם נטלו חלק בתורה כמו שראוי. וסוד הדבר: פנים בפנים דבר יהוה (וגו') [עמכם בחר מתוך האש] (דברים ה, ד) שפמה פנים הם לתורה,¹⁶ והסוד שלהם נכלל בכללות של ארבע, שנאמר לגביהם: וארבעה פנים (יחזקאל א, ו). והשכינה היא דמות הכל.¹⁷ וכך כל אחד מישראל הצטייר בדיוקן אחד מאותם הארבעה, וכל אחד היה [הקדוש ברוך הוא] מתגלה לו לפי הפנים שלו, לפיכך: פנים בפנים. וכל אחד היה אומר: ישקני מנשיקות פיהו (שיר א, ב). לפיכך שם [בחר סיני] כל אחד לקח חלקו. [וגם] כל מלאכי עליון נועדו שם,¹⁸ וזה סוד: מלכי צבאות (וגו') [ידון ידון] (תהלים סח, ג), כדי לתקן

ובשעתא דקמו ישראל על טורא דסיני אתמסרת להו אורייתא בכלהו דרגין דילה. ותמן אזדמנו כל ישראל וכלהו נשמתיין, אפלו אנון דלא הוו עדין בעלמא, תמן אזדמנו. וכלהו נטלו חולקא באורייתא כמה דאתחזי. ורזא דמלה פנים בפנים דבר ה' וכו' (דברים ה ד) דכמה אנפין אנון לאורייתא. ורזא דלהון בכללא דד' אתפלילו, דאתמר בהו וארבעה פנים (יחזקאל א, ו). שכינתא דמות דכלא. והכי כל חד מישראל בדיוקנא חד מאלין ד' אצטיר. וכל חד הוה אתגליא לה לפום אנפין דילה. בגין כך פנים בפנים. וכל חד הוה אמר ישקני מנשיקות פיהו (שיר א ב). בגין כך תמן כל חד נטיל חולקיה, וכלהו מלאכי עלאי אזדמנו תמן. ורזא דא מלכי צבאות וכו' (תהלים סח ג)

15. עי' שמות רבה, פרשה מז, אות א'.

16. עי' זהר בראשית ח"א, נד, ע"א; תי' כא, ג, ע"ב: "ואינון שבעין אנפין לאורייתא"; תי' כב, סח, ע"ב: "וסליק כלא מ"ט אנפין דאורייתא"; תי' כח, עב, ע"ב: "יין" - שבעין אנפין דאורייתא"; תי' לב, עו, ע"ב; תי' מד, פב, ע"ב; תי' מט, פו, ע"א; תי' סט, קה, ע"א: "שבעין אנפין אית לאורייתא".

17. עי' ת"ז א, יח, ע"א: "דמות אדם - דא שכינתא"; תי' כב, סה, ע"ב; תי' ע, קכא, ע"א: "דא שכינתא דאתקריאת דמות אדם"; עי' קל"ח פתח ח, עמ' כט; תקט"ו תי' שלד: "שכינה שהיא דמות אדם".

18. עי' זהר פקודי ח"ב, רכו, ע"ב; תיקון השכינה תלוי בישראל (הנשמות) והמלאכים, הראשונים תיקון הפנימיות והשניים בחיצוניות, עי' קל"ח פתח קלז.

הכל בתקוֹן שְׁלֹם - יִשְׂרָאֵל מִבְּפָנִים
וּמִלְּאַחַיִם מִבַּחוּץ. וְהַשְׂכִּינָה מִתְקַנֶּת בְּכָל
הַצְדָדִים פְּרָאוּי.

וּבִשְׁעָה שְׂרָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת
אֶת הַתּוֹרָה, הַסְפָּרִין אַחֲרָיִן רְצו לְקַטְרֵג.
בְּאוֹתוֹ זְמַן פְּתוּב: הַשְּׁמָרוּ לָכֶם עֲלוֹת
בְּהַר וְגו' (שְׁמוֹת יט,יב) כְּאִן יִשְׁנֹם סוּדֵי
סוּדוֹת לְחַכְּמוּ לָב. כֹּא וּרְאֵה, בִּשְׁעָה
הַהִיא רְצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקֵּן
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן פְּרָאוּי [דְּהִינּוּ לְהַעֲבִיר
הַס"א, וְלְתַקֵּן גַּם אֶת הָאֲמוֹת], וְשְׂכִינָה
יִרְדֶּה לְמִטָּה כְּדִי לְתַקֵּן אוֹתוֹ. בְּאוֹתוֹ זְמַן
פְּתוּב: יְהוֹה מְסִינִי כְּאִן¹⁹ וְגו' (דְּבָרִים
לג,ב), שְׁהִרִי בְּגִלָּל זֶה נִגְלָה [הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא] שֵׁם [בְּמִדְבָּר], בְּמַקּוֹם
שֶׁהַסְפָּרָא אַחֲרָא שׁוֹלְטָת,²⁰ כְּדִי לְכַפּוֹת
אוֹתָהּ. וְשֵׁם כְּנֶס כָּל הַטּוֹב מִכָּל הָאֲמוֹת,
וְהַכֵּל נִכְלָל בְּפִנְיֻמִּיּוֹת. לְפִיכֹד: מְסִינִי כֹא
וְזָרַח מִשְׁעִיר וְגו'.

אֲבָל בֵּינּוּ שְׁלֹא תַקֵּן תְּדַבֵּר בְּתַחֲלָה,
רְאוּיָה הַיְתָה הַשְׂכִּינָה לְהַתְקֵן לְמִטָּה
[בְּמַעֲמַד הַר סִינַי]²¹ קְדָם שְׁתַּעֲלֶה
לְמַעְלָה. וְיִשְׂרָאֵל שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן לֹא עָלוּ
אִתָּהּ, אֲלֵא לְמִטָּה [בְּהַר סִינַי] עָמְדוּ
בְּאוֹתוֹ זְמַן. וְגַם עַל מִשָּׁה נְאֻמָּר: רַד
הָעֵד בְּעַם (שְׁמוֹת שֵׁם,כא), שֶׁהַכֵּל צְרִיךְ
לְהַתְקֵן לְמִטָּה. בֵּינּוּ שְׁיִשְׁלֹם הַתְקוֹן

לְאַתְתַּקְנָא כְּלָא תְקוּנָא שְׁלִים, יִשְׂרָאֵל
מִלְּגוּ מִלְּאַכִּין מִלְּבַר. וְשְׂכִינָתָא מִתְתַּקְנָא
בְּכָל סְטָרִין פְּדָקָא חֲזִי.

וּבִשְׁעָתָא דְּכַעַא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיַּהֵב
אוּרְיָתָא, סְטָרִין אַחֲרָיִן הֵווּ בְּעֵינָן
לְקַטְרֵגָא. בְּהַהוּא זְמַנָּא פְּתִיב (שְׁמוֹת יט
יב) הַשְּׁמָרוּ לָכֶם עֲלוֹת בְּהַר וְכו'. הַכָּא
רְזִין דְּרְזִין לְחַפְיָמִי לְכָא. תָּא חֲזִי בְּהַהִיא
שְׁעָתָא כַּעַא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְתַּקְנָא
עֲלֵמָא תַּתְּאָה פְּדָקָא יְאוּת. וְשְׂכִינָתָא
נַחֲתַת לְתַתָּא לְאַתְתַּקְנָא לָהּ. בְּהַהוּא זְמַנָּא
פְּתִיב (דְּבָרִים לג ב) ה' מְסִינִי כֹא וְכו'.
דְּהָא בְּגִין דָּא אַתְגְּלִיא תַמָּן בְּאַתְר
דְּסְטָרָא אַחֲרָא שְׁלֵטַת, לְאַכְפְּיָא לָהּ.
וְתַמָּן כְּנִישׁ כָּל טִיבּוּ מִכָּל אֲמִין, וְכִלָּא
כְּלִיל לְגוּ. בְּגִין כְּדִי מְסִינִי כֹא וְזָרַח
מִשְׁעִיר וְכו'.

אֲבָל בְּגִין דְּלֹא אַתְתַּקֵּן מְלָה בְּקַדְמִיתָא
אַתְחַזִּיאַת שְׂכִינָתָא לְאַתְתַּקְנָא לְתַתָּא עַד
לֹא תִסְתַּלַּק לְעֵלָא. וְיִשְׂרָאֵל נְמִי בְּהַהוּא
זְמַנָּא לֹא סָלְקוּ בְּהַדְּהָ, אֲלֵא לְתַתָּא קָמוּ
בְּהַהוּא זְמַנָּא. וּמִשָּׁה נְמִי פְּתִיב בְּהַר רַד
הָעֵד בְּעַם (שְׁמוֹת שֵׁם כא) דְּכִלָּא אַצְטְרִיךְ
לְאַתְתַּקְנָא לְתַתָּא. בֵּינּוּ דִישְׁתַּלִּים תְּקוּנָא
לְתַתָּא, כְּדִין תִּסְתַּלַּק שְׂכִינָתָא לְעֵלָא

19. דהיינו ה' בא מאצל האומות, עי' ע"ז ב, ע"ב, ועוד.

20. זהר תרומה קנז, ע"א: "המוליכך במדבר הגדול והנורא. בההוא מדברא שלטא סטרא אחרא"; שם תצוה קפד ע"א; שם שם ע"ב; וכן עיין לעיל תיקון כח, ד"ה: "במדברא דא ס"א".

21. זהר יתרו פו, ע"א; ת"י, ת"י יא (השמטות) קמת, ע"א.

למטה, או תעלה השכינה למעלה וישראל אחריה. לפיכך: השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. וסוד הדבר, בגלל שהתקון צריך לעלות באותו זמן מלמטה למעלה, ולא נראה סייע מלמטה, כיון שלא היו מוכנים לכך. לפיכך: השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. אבל אחר כך כתוב: במשך היבל המה יעלו בהר (שם שם, יג), שהרי או נראה כי התקון תקן, וישראל עולים אחריה כראוי. אבל בגלל שישראל לא היו מוכנים לזה, הצרכו שלא לגעת בידיהם בהר, בשביל שלא תזדמן סמרא אחרא שם.

וישראל אבתרה. בגין כך השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. ורזא דמלה בגין דתקונא אצטריך לסלקא בההוא זמנא מתתא לעלא, ולא אתחזי סיועא מלתתא, בגין דלא אנדמנו להאי. בגין כך השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו. אלא לבתר פתיב במשך היובל המה יעלו בהר, דהא כדין אתחזי דתקונא אתתקן, וישראל סלקין אבתרה בדיקא יאות. אבל בגין דישראל לא אנדמנו להאי, אצטריך דלא לשואה ידיהו בטורא בגין דלא תזדמן סטרא אחרא תמן.

וזה סוד, עזה, שנאמר בו: [ויאחו בו] כי שמטו הבקר (שמואל ב' ו'), וכיון שפשט ידו [בארון], מת, וסוד זה, כי אז השכינה יצאה מפלשתים, וכיון [שזה] לא היה מתוך תקון של ישראל,²² לפיכך לא היה ראוי לו לגעת ידו בזה, וכיון שנגע, מת. [ולגבי] ישראל במצרים כתוב: יהוה ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יד, 23) כיון שלא הוכן התקון מצידם. אוילם בכל זאת משה תקן עבור כלם. שהרי בתחלה [בהר סיני כתוב]: ומשה עלה אל האלהים (שם יט, ג), ושם תקן מה שתקן. משם ולהלאה: רד העד בעם (שם שם). אז הקדוש ברוך הוא בעצמו תקן [הכל] בתקון שלם. וזה [סוד] ולכל היד החזקה:

ורזא דא עזה דאתמר בה פי שמטו הבקר (שמואל ב' ו') ובגין דפשט ידה מית. ורזא דא דכדין הות שכינתא נפקת מפלשתים, אבל בגין דלאו מגו תקונא דישראל הוה, בגין כך לא אתחזי לה לשואה ידוי בהאי, וכיון דשוי מית. וישראל במצרים פתיב ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יד יד) בגין דלא אנדמן תקונא לגביהו. אבל עכ"ד לכלא משה אתקין. דהא בקדמיתא ומשה עלה אל האלהים (שם יט ג) ותמן אתקין מאי דאתקין. מתמן ולהלאה רד העד בעם. כדין קדשא בריך הוא אתקין איהו בתקונא שלים. ודא ולכל היד החזקה.

22. אלא הקב"ה תיקן, א"כ אין יכולים אחרי התיקון לגעת או לעלות.

23. עי' זחר בשלח ח"ב, מז, ע"ב: "תחרישון ודאי ולא תתערון מלה דלא אצטריך לכו... דהא שמא דרחמי בעי לאתערא עלייהו".

תקוון ארבעים ושנים

חיבור זכר ונקבה

וּלְכֹל הַיַּד הַחֲזָקָה דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 בְּעַא בְּתַקְפָּה לְאַתְקַנָּא מְלָה. וּלְכֹל
 הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְאַשְׁתְּלִים
 תְּקוּנָא דְחִילוֹ נָפַל עַל כָּל אַמְיִן דְּעַלְמָא.
 וּבְשַׁעְתָּא דְהָהּ דְרַגִּין עֲלֵאִין מִתְנַגְלִין
 לְתַתָּא, כְּתִיב מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבַבְכֶם זֶה לָהֶם
 לְיִרְאָה וְכוּ' (דברים ה כה) כְּדִין אֲתַלְבְּשׁוּ
 בְּלִבוֹשָׁא נְקִירָא מְסֻטְרָא דְשְׂכִינְתָּא. דְּבַה
 וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא
 עֲלֵיךְ (שם כח י). וְאִי לָאו דְחִבּוּ בְּעַגְלָה
 לֹא הָיָה אִמָּה דְשְׁלִיט עֲלֵיהּ. דְּבִזְמַנָּא
 דְקָבִילוּ אוֹרִיתָא דְחִילוֹ עֲלָאָה אֲלַבִּישׁ
 לְהוּ, וּמְנַה אֲתַבְּרוּ כָּל אַמְיִן וְאַתְעַרְבּוּ
 כְּלָהוּ וְהָא אֲתַמַּר. אֲכַל בְּשַׁעְתָּא דְחִבּוּ,
 וַיִּתְנַצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם וְכוּ'
 (שמות לג ו). וּלְזַמְנָא דְאֲתִי כִּי הִלְבִּישְׁנִי
 בְּגָדֵי יֶשַׁע (ישעיה סא י). כְּדִין וַיִּירָאוּ
 גוֹיִם אֶת שֵׁם ה' וְכוּ' (תהלים קב טז).
 זַכָּאָה חוֹלְקֵהוּן דִּישְׂרָאֵל.

וּלְכֹל הַיַּד הַחֲזָקָה - שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רַצָּה בְּחֻזְקוֹ לְתַקַּן הַדְּבַר [הוּא
 בְּמַעֲמַד הַר סִינַי]. וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל
 - שְׁהָרִי בְּשַׁעְתָּא שְׁהַתְּקוּן גְּשָׁלִם, פְּחַד
 נָפַל עַל כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבְשַׁעְתָּא שְׁהָיוּ
 מִדְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת מִתְנַגְלוֹת לְמַטָּה, כְּתוּב:
 מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבַבְכֶם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה וְגו'
 (דברים ה, כה), אִזְ הַתְּלַבְּשׁוּ בְּלִבוֹשׁ כְּבוֹד
 מִצַּד הַשְּׂכִינְתָּה.¹ שְׁעֲלוּ [כְּתוּב]: וְרָאוּ כָּל
 עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יְהוָה נִקְרָא עֲלֵיךְ וְגו'
 (שם כח, י). וְלֹאֵל שְׁחַטְאוּ בְּעַגְלָה לֹא
 הָיְתָה אִמָּה שׁוֹלֶטָה עֲלֵיהֶם. שְׁבִימִן
 שְׁקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, פְּחַד עֲלִיִן הִלְבִּישׁ
 אוֹתָם [אֶת יִשְׂרָאֵל], וּמְנַה גְּשָׁבְרוּ כָּל
 הָאֻמּוֹת, וְכֹלֶם הַתְּמוֹמְטִיּוֹ וְזֶה נִתְבָּאֵר.²
 אֲכַל בְּשַׁעְתָּא שְׁחַטְאוּ בְּעַגְלָה [כְּתוּב]:
 וַיִּתְנַצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם וְגו'
 (שמות לג, ו). וְלְעֵתִיד לְבֹא [כְּתוּב]: כִּי
 הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי יֶשַׁע (ישעיה סא, י). אִזְ:
 וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה וְגו' (תהלים
 קב, טז). אֲשֶׁרֵי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

1. עי' זבחים קטז, ע"א: "כשניטנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל עובדי כוכבים אחזתו רעדה".
2. עי' שמות רבה פרשה נא, אות י; ועי' זהר בראשית ח"א, כג, רע"ב.
3. לעיל בסוף תי' לח, בדברי משה רבינו.
4. אבדו אז הלבוש היקר, עי' שמות רבה פרשה נא, אות ו.

וְהָיָה רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אֲתֵי פְתַח
 וְאָמַר, ר' ר' וְדַאי בְּשַׁעְתָּא דְקָיְמוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינֵי, פְּלֵהוּ עַלְמִין
 אֲזִדְמַנּוּ תַּמְּן לְאַתְתְּקֵנָא בְּתַקּוּנָא שְׁלִים.
 וּתְקוּנָא תְּלִיא לְתַתָּא, הַה"ד וַיֵּרֶד ה' עַל
 הַר סִינֵי (שְׁמוֹת יט כ). וְתָא חֲזִי הֵכָא
 אֲתָמַר לֹא יֵרְדָה שְׁכִינָה לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה
 וְלֹא עָלָה מִשָּׁה וְכוּ' (סוּכָה ה.). מְלָה דָא
 קָשְׁיָא אִיהִי. אֲלֵא פְּלֵא רְזָא עֲלָאָה. כְּתִיב
 זָכַר וַנִּקְבְּהָ בְּרָאִים וְכוּ' וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם
 אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאִים (בְּרֵאשִׁית ה ב). בְּזִמְנָא
 דְאַתְחַבְּר חַבּוּרָא עֲלָאָה פְּלֵהוּ אֲבָרִין
 מִתְחַבְּרִין דָּא בְּדָא. וְרְזָא דְמְלָה מְקַבִּילַת
 הַלְלָאָת (שְׁמוֹת כו ה). דְּהָא פֶּל אֲבָר אֲבָר
 שְׁלִימוּ דִילָהּ אִיהוּ שְׁכִינְתָּא. בְּגִין כֵּן
 פְּלֵא אֲתִקְשֵׁר כַּחֲדָא בַּחֲבּוּרָא חֲדָא. כְּדִין
 וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְדָא עֲשָׂרָה רְזָא
 דִּיחּוּדָא וְדַאי דְכּוּרָא וְנוֹקְבָא. וְרְזָא
 דְמְלָה בְּיוֹם הַבְּרָאִים. מֵאִי בְּיוֹם הַבְּרָאִים.
 אֲלֵא בְּיוֹם תְּלִיא מְלֵתָא, וְדָא דַעַת, דְּלִית
 לִילָה בְּלֵא יוֹם וְלִית יוֹם בְּלֵא לִילָה. בְּגִין
 כֵּן דְכּוּרָא וְנוֹק' שְׁלִימוּ חֲד. וּדְכּוּרָא

וְהָיָה רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אֲתֵי פְתַח
 וְאָמַר, רבי רבי, ודאי בשעתא דקיימו
 ישראל על הר סיני, פלהו עלמין
 אזדמנו תמן לאתתקנא בתקונא שלים.
 ותקונא תליא לתתא, הה"ד וירד ה' על
 הר סיני (שמות יט כ). ותא חזי הכא
 אתמר לא ירדה שכינה למטה מעשרה
 ולא עלה משה וכו' (סוכה ה.). מלה דא
 קשיא איהי. אלא פלא רזא עלאה. כתיב
 זכר ונקבה בראים וכו' ויקרא את שמם
 אדם ביום הבראים (בראשית ה ב). בזמנא
 דאתחבר חבורא עלאה פלהו אברין
 מתחברין דא בדא. ורזא דמלה מקבילת
 הללאת (שמות כו ה). דהא פל אבר אבר
 שלימו דילה איהו שכינתא. בגין כן
 פלא אתקשר כחדא בחבורא חדא. כדין
 ויקרא את שמם אדם. ודא עשרה רזא
 דיחודא ודאי דכורא ונוקבא. ורזא
 דמלה ביום הבראים. מאי ביום הבראים.
 אלא ביום תליא מלתא, ודא דעת, דלית
 לילה בלא יום ולית יום בלא לילה. בגין
 כן דכורא ונוק' שלימו חד. ודכורא

5. שם בסוכה ה', ע"א: "ותניא רבי יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה ולא עלו משה ואליהו למרום שנאמר (תהלים קטו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. ולא ירדה שכינה למטה? והכתיב (שמות יט) וירד ה' על הר סיני? למעלה מעשרה טפחים! והכתיב (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים? למעלה מעשרה טפחים! ולא עלו משה ואליהו למרום? והכתיב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים? למטה מעשרה" - אם כן דבר זה קשה, כתוב שמושה עלה ואומרים שלא עלה יותר מעשרה טפחים.
6. עי' ת"ז תי' יט, לט, ע"א: "בהאי חבורא דשבעות [מתן תורה] מתקרבין כל פקודין דעשה, "כעצמים בבטן המלאה" (קהלת יא,ה). ובההוא זמנא, כל אינון איברין מקבילין ע"י צנורין דא מן דא, הה"ד: מקבילות הללות אשה אל אחותה".
7. עי' ת"ז תי' יט, לט, עט, סע"ב.
8. רמז לעשרה ספירות - שהם בסדר דמות אדם, עי' ת"ז, תי' יט, לט, ע"א; תי' מז, פג, ע"ב.

- נִקְבְּהָ].⁹ לְפִיכָּד זָכַר וְנִקְבְּהָ שְׁלֹמֹת אַחַת. וְזָכַר נִקְרָא אָדָם, אָבֵל אָדָם - כָּלֵל שֶׁל זָכַר וְנִקְבְּהָ, לְפִיכָּד: בְּיוֹם הַבְּרָאָה, [שְׁהִיּוֹם] כּוֹלֵל חֲסִדִים וְגִבּוּרֹת.¹⁰ לְפִיכָּד כָּלֵלוֹת הַכֵּל זָכַר וְנִקְבְּהָ, וְשֵׁם מִתְקַשְּׂרִים כָּל הָעוֹלָמוֹת, הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהִיא צְרִיךְ, כֶּךָ הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה. וּבְמְקוֹם שֶׁהֵם הַתְּגַלּוֹת הַכֵּל נִכְלָל שָׁם. וְכֵן עַל דְּרָךְ זֶה בְּזִמְנֵי שִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ, כְּתוּב: נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים (יִחְזָקָל א, א). שֶׁהָרִי אִזְ הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה, וְאִזְ הַכֵּל נִקְשֵׁר שָׁם. וְהַכֵּל הוּא לְקִשְׁרֵי הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים [בְּעוֹלָם] הַתַּחְתּוֹן, כְּדִי שֶׁהַסְּטָרָא אַחֲרָא לֹא תִתְחַזֵּק לְהַחְרִיב אוֹתוֹ. וְעַל דְּרָךְ זֶה בְּזִמְנֵי שִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כֶּךָ הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינָה עַל הַיָּם, כְּדִי לְחַזֵּק אֶת הָעוֹלָם, הַיּוֹת שְׂאֵז הוּא יֵצֵא מִתּוֹךְ הַפְּמִמָּה. וְעַל דְּרָךְ זֶה [יְהִיָּה הַתְּקוּן] לְעֵתִיד לְבוֹא, [כְּמוֹ] שֶׁכְּתוּב: וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ (וַי"ג) [זֶה קִינּוֹ לֹא וַיִּשְׁעֵנוּ, זֶה יְהוָה קִינּוֹ לוֹ]¹¹ (יִשְׁעִיהָ כה, ט), לְתַקֵּן עוֹלָם בְּתַקּוּן שְׁלָם. [אָבֵל] יוֹתֵר מִכָּל [הַיְהִיָּה] בְּהַר סִינַי.

אֶקְרִי אָדָם, אָבֵל אָדָם כָּלֵל דְּכֹרָא וְדִנְוִקְבָא. בְּגִין כֶּךָ בְּיוֹם הַבְּרָאָה דְכָלִיל חו"ג. בְּגִין כֶּךָ כָּלֵל דְכֹרָא דְכֹרָא וְנוֹקְבָא, וְתַמָּן מִתְקַשְּׂרֵן כָּלֵהוּ עַלְמִין עַלְאִין וְתַתְּאִין. וּבְכָל אֲתֵר דְאַצְטְרִיךְ הֵכִי אֲתַגְלִיאוֹ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ. וּבְאֲתֵר דְאַנּוּן אֲתַגְלִיאוֹ כָּלֵל אֲתַכְלִיל תַּמָּן. כְּגִוְנָא דָּא בְּזִמְנָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְעָא כְּתִיב נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים (יִחְזָקָל א א). דְּהָא כְּדִין תַּמָּן אֲתַגְלִיאוֹ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ וּכְדִין כָּלֵל אֲתַקְשֵׁר תַּמָּן. וְכָלֵל אִיהוּ לְקִשְׂרָא עַלְמִין עַלְאִין בְּתַתְּאָה, וּבְגִין סְטָרָא אַחֲרָא דְלֹא תִתְקַף לְאַחֲרָבָא לֵהּ. כְּגִוְנָא דָּא בְּזִמְנָא דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הֵכִי אֲתַגְלִיאוֹ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ עַל הַיָּם בְּגִין לְאַתְקַפָּא עַלְמָא דְכְּדִין נִפְקָ מִגּוֹ מְסַאֲבוּתָא. כְּגִוְנָא דָּא לְזִמְנָא דְאֲתִי דְכְּתִיב וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ וְכוּ' (יִשְׁעִיהָ כה ט) לְאַתְקַנָּא עַלְמָא תְּקוּנָא שְׁלָם. יְתִיר מִכָּלֵל בְּטוֹרָא דְסִינַי.

9. על דרך מה שאמרו חז"ל: "אם אין דיעה הבדלה מנין?" (ירושלמי ברכות פ"ה, ה"ב), דהיינו הדעת היא מבחינה בין היום והלילה, ועוד לפי המקובלים הדעת מתחלק לחסדים (יום) ולגבורות (לילה).

10. עי' זהר חיי שרה ח"א, קלב, ע"ב.

11. וכאן בפסוק זה מובא שם אלקים ושם הו"ה, בכפיפה אחת, שרומזים ג"כ על יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה - תיקון שלם.

אֲבָל בֹּא וּרְאָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן [בְּהַר סִינַי]
הַכֹּל נִתְקַן בְּסוּד זֶה שֶׁל עֲשָׂרָה, וְזֶה:
[ה'] חֲסִידִים וְ[ה'] נְבוֹרוֹת - דִּין וְרַחֲמִים.
וְאֵלּוֹ הַעֲשָׂרָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם: לֹא יֵרְדֶה
שְׂכִינָה לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה (סְכָה, שָׁם). וְאִם
עַל פִּי שִׁיזְרַדְתָּ לְמִטָּה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹמֵד אֵתָּה תְּמִיד. לְפִיכֵךְ, לֹא יֵרְדֶה
לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה, שֶׁהָרִי לְמִטָּה [מֵעֲשָׂרָה]
נִמְצְאוֹת אוֹתָן בִּזְכוּת הַמְּמַאֵה, וּמִזְשָׁה,
אִם עַל פִּי שֶׁהַכֹּל הָיָה נִגְלָה לוֹ, לֹא עָלָה
לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה. עַל סוּד זֶה פְּתוּב:
אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִּי
עִמָּכֶם (שְׁמוֹת כ, ט), לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל
אַחֵר.¹²

וְאֵלּוֹ עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת, הֵם סוּד זֶכֶר
וְנִקְבָּה בְּאַחֵר. לְגִבְיָהֶם [פְּתוּב]: וְלִכְלֹ
הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל - כָּאֵן עֲשׂוֹר אוֹתִיּוֹת,¹³
חֲמִשָּׁה לְצַד אַחֵר [וּחֲמִשָּׁה לְצַד הַשְּׁנַי],
יְמִין וּשְׂמֹאל, זֶה בְּנִגְדָה זֶה, לְפִיכֵךְ: לֹא
תַעֲשׂוּן אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף (וְגו') [וְאֱלֹהֵי
זָהָב] (שָׁם שְׁס, כ) אֵלּוֹ יִשְׁמַעְאֵל [בְּנִגְדָה
הַכֶּסֶף] וְעֲשׂוּ [בְּנִגְדָה הַזָּהָב], שֶׁהֵם
מִפְּרִידִים בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעָה.¹⁴ אֲלֵא: מִזְבַּח
אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי (שָׁם שְׁס, כא) - זֶה
הַשְּׂכִינָה.¹⁵ וְלִגְבִיָּה [פְּתוּב]: לֹא תִבְנֶה
אֶתְהֵן גְּזִית כִּי תִרְבֵּךְ הַנִּפְתָּ עֲלֶיהָ

אֲבָל תָּא חֲזִי בְּהֵוָה זְמַנָּא פְּלָא אֶתְתְּקֵן
בְּרִזָּא דָּא דְעֲשָׂרָה וְדָא חו"ג דִּינָא
וְרַחֲמִי. וְאֵלִין עֲשָׂרָה דְאֶתְמַר בְּהוּ לֹא
יֵרְדֶה שְׂכִינָה לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה. וְאִם עַל גַּב
דְּנִחְמַת לְתַתָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים
בְּהָדָה תְּדִיר. בְּגִין כֵּן לֹא יֵרְדֶה לְמִטָּה
מֵעֲשָׂרָה, דְּהָא לְתַתָּא קִימִין אַנּוּן
מְסַאבִּין. וּמִזְשָׁה אִם עַל גַּב דְּכִלְא
אֶתְגְּלִיא לָהּ, לֹא סְלִיק לְעֵלְא מֵעֲשָׂרָה.
עַל רִזָּא דָּא פְּתִיב אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן
הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִּי עִמָּכֶם (שְׁמוֹת כ, ט)
לְאֶתְחִזָּא דְּכִלְא חַד.

וְאֵלִין עֲשׂוֹר אַמִּירָן, רִזָּא דְדְכָר וְנוֹקְבָא
בְּחִזָּא, בְּהוּ וְלִכְלֹ הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, הֵכָא
עֲשׂוֹר אַתְּוֹן, ה' לְסִטְרָ חַד, יְמִינָא
וּשְׂמֹאלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא. בְּגִין כֵּן לֹא
תַעֲשׂוּן אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְכו', אֵלִין
יִשְׁמַעְאֵל וְעֲשׂוֹ דְאַנּוּן מִפְּרִידִין בֵּין שֵׁשׁ
לְשִׁבְעָה. אֲלֵא מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי דָּא
שְׂכִינָתָא. וְכֵה לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן גְּזִית כִּי
תִרְבֵּךְ הַנִּפְתָּ עֲלֶיהָ וְתַחֲלִלֶיהָ, דָּא לִילִית
חִיבָתָא דְאַצְטְרִיךְ לְאֶסְתְּמָרָא מִנָּה. וְדָא

12. כמו למטה, שהשכינה לא ירדה מעשרה טפחים, כך למעלה, לא עלה משה למעלה מעשרה.

13. עי' ההסבר לקמן תי' מג.

14. בין הקב"ה שהוא ז"א - ו' ספירות, לשכינה-מלכות.

15. עי' ת"ז תי' כא, נה, ע"ב: "שכינתא... איהי מזבח דיליה דבה מתקנין ישראל מאכלין דקרבינין דצלותין"; וקט"ו תפלות, ת' תסז: "זוה שכינה שהיא מזבח העולה, להעלות שם נפש דוד".

וּתְחַלְלֶיהָ (שם, שם, כב) - זו לילית
 הַרְשָׁעָה, שְׁצַרִּיךְ לְהַשְׁמֹר מִמֶּנָּה. וְזוֹ תִרְב
 הַיּוֹנָה (ירמיה מו, טז). שְׁתֵּרֵי הַשְּׂכִינָה
 צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְבֻרָּת וּמְהוֹרָה.

תִּרְב הַיּוֹנָה (ירמיה מו טז). דְּהָא שְׂכִינְתָא
 אֲצַטְרִיךְ לְמַהְוֵי לָהּ בְּרִירָא וְנִקְיָא.

וְהִנֵּה אֵלֶיהוּ הִנְבִּיא הַנְּאֻמָּן בָּא,
 פֶּתַח וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי וְדַאי וְלִכְלַל הַיָּד
 הַחֲזָקָה וְלִכְלַל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל, אֵלֹו עֲשֵׂרֵת
 הַדְּבָרוֹת. וְזֶה:

וְהָא אֵלֶיהוּ נְבִיאָה מְהִימְנָא אֲתִי
 פֶּתַח וְאָמַר, ר' ר' וְדַאי וְלִכְלַל הַיָּד
 הַחֲזָקָה וְלִכְלַל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֵלִין עֲשֵׂר
 אֲמִירָן. וְדָא